

Openbaar

Ministerie van Economische Zaken
DG Energie & Telecommunicatie
Mevrouw drs. M. Sonnema
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

Contactpersoon	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Doorkiesnummer
drs. C.J. Muselaers	OPTA/AM/2009/203630		(070) 315 35 92
Datum	Onderwerp		Bijlage(n)
17 december 2009	Handreiking 'Goed op weg met breedband'		

Geachte mevrouw Sonnema,

Het college van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (hierna: het college) en de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) hebben met interesse kennis genomen van de Handreiking voor gemeenten, provincies en woningcorporaties: 'Goed op weg met breedband'. Het college en de Raad delen in grote mate de conclusies die u in de Handreiking trekt. Vanuit onze gezamenlijke rol als toezichthouder op de concurrentieverhoudingen op telecommunicatiemarkten wensen het college en de Raad daarbij enkele specifieke accenten te leggen.

Uitstekende uitgangspositie

In aansluiting op de Handreiking zijn ook het college en de Raad van oordeel dat de beschikbaarheid van snelle en hoogwaardige breedbanddiensten van groot belang is voor een concurrerende, innoverende en duurzame kenniseconomie. Daarbij wordt het beeld gedeeld dat Nederland op dit terrein een uitstekende uitgangspositie heeft en tot de wereldtop behoort als het gaat om breedbandpenetratie.¹ Dit beeld van de Nederlandse breedbandmarkt maakt dat het college en de Raad in beginsel geen participerende maar vooral een faciliterende rol zien voor overheden.

Omdat investeren in nieuwe breedbandnetwerken risico's met zich meebrengt dienen overheden reguleringzekerheid te geven om een deel van deze risico's te verkleinen. Het college heeft daarom als één van de eerste toezichthouders in Europa langdurige zekerheid geboden ten aanzien van de tarieven die KPN en Reggefiber mogen rekenen voor de toegang tot hun glasvezelnetwerk.² Ook zien het college en de Raad een belangrijke rol voor (lokale) overheden, met name waar het gaat om

---

¹ Zie bijvoorbeeld OECD Broadband Statistics, juni 2009, <http://www.oecd.org/sti/ict/broadband>.

² Beleidsregels Tariefregulering ontbundelde glastoegang, kenmerk OPTA/AM/2008/202874, 19 december 2008.

coördinatie en het faciliteren van investeringen in nieuwe netwerken. Deze faciliterende rol kan bestaan uit een adequaat vergunningenbeleid, een consistent ruimtelijk ordeningsbeleid en samenwerking die leidt tot een efficiëntere aanleg van netwerken.

Risico's van financiële participatie

Het beeld dat overheden ook financieel zouden moeten bijdragen om uitrol van nieuw netwerken mogelijk te maken, verdient volgens het college en de Raad nuancering. Juist in Nederland is de concurrentie immers de drijvende kracht achter innovatie gebleken. De aanstaande uitrol van glasnetwerken in een aantal gemeenten door Reggefiber en de vernieuwing van hun netwerken door kabels zijn in dat verband aansprekende voorbeelden. Het college en de Raad verwachten dat concurrentie ook in de toekomst de prikkel tot innovatie, betere producten, service en lagere prijzen voor de consument zal blijven geven. Kortom, het gesternte in Nederland voor verdere vernieuwing en uitrol van netwerken is zeer gunstig. Nederland neemt daarin een vrij unieke positie in, gegeven het feit dat Nederland over ten minste twee concurrerende breedbandnetwerken beschikt.

Financiële steun door (decentrale) overheden heeft daarnaast potentiële negatieve bijeffecten. Zoals ook in de Handreiking terecht wordt opgemerkt kan, als overheden actief worden op de breedbandmarkt, dit ten koste gaan van de vrije mededinging en leiden tot concurrentievervalsing. Het is goed dat er in de Handreiking daarom wordt gewezen op de recent door de Europese Commissie gepubliceerde richtsnoeren over breedbandnetwerken en staatssteun. Ook het college en de Raad benadrukken het gevaar van concurrentievervalsing, met name ten opzichte van partijen die hun netwerk de afgelopen jaren hebben vernieuwd zonder overheidssteun. Een tweede risico dat het college en de Raad zien, is dat overheden gaan voorzien in behoeften, die aantoonbaar en waarschijnlijk efficiënter door de markt kunnen worden gerealiseerd.

Concurrentie als drijvende kracht

Terecht wordt in de Handreiking benadrukt dat vanuit het perspectief van efficiëntie en een goede marktwerking er doorgaans voor wordt gekozen om zo veel mogelijk activiteiten binnen breedbandprojecten door marktpartijen te laten uitvoeren. Alleen als de markt niet in beweging komt is een rol van de overheid wellicht nodig en te rechtvaardigen. In aansluiting op de Handreiking zijn ook het college en de Raad van mening dat een goede balans moet worden gevonden tussen overheidsingrijpen en marktwerking. Het is inderdaad de kunst om 'precies genoeg te doen' en zodoende de markt zo min mogelijk te verstoren. Gezonde concurrentie is ook volgens het college en de Raad de beste garantie dat de juiste breedbandnetwerken tot stand komen. Concurrentie zorgt er immers voor dat het juiste aanbod aan diensten en toepassingen voor de beste prijs en het meeste nut voor de eindgebruikers gerealiseerd wordt.

Kortom, het college en de Raad ondersteunen de centrale boodschappen van de handreiking, maar leggen daarbij vanuit hun rol enkele specifieke accenten. Het college en de Raad zijn van oordeel dat deze accenten ook in het publieke debat naar voren gebracht moeten blijven worden. De nuances die

in de Handreiking terecht naar voren worden gebracht lijken in het publieke debat wel eens ondergesneeuwd te worden. Het feit dat Nederland heden tot de wereldtop behoort en dat concurrentie Nederland tot die wereldtop heeft gebracht, wordt dan uit het oog verloren. Concurrentie tussen infrastructuren of op basis van toegang geeft de juiste prikkels tot innovatie, betere producten, service en lagere prijzen voor de consument. Wanneer bovendien de overheid faciliterend optreedt, door bijvoorbeeld reguleringszekerheid te geven of door een adequaat vergunningen- en ruimtelijk ordeningsbeleid toe te passen, dan zullen marktpartijen de juiste prikkels hebben om investeringsbeslissingen ten aanzien van netwerkvernieuwingen te kunnen nemen. Zo lang er niet nadrukkelijk sprake is van marktfalen moet de markt daarbij volgens het college en de Raad zelf het tempo bepalen, gedreven door de behoefte van de consument.

Hoogachtend,

HET COLLEGE VAN DE ONAFHANKELIJKE
POST EN TELECOMMUNICATIE AUTORITEIT,

namens het college,
Hoofd afdeling Markten

drs. D.I. Bos

DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE
NEDERLANDSE MEDEDINGINGSAUTORITEIT,

namens de raad,
Directeur Concurrentietoezicht

mr. G.J.C.M. Bakker